

Zakelijk bericht over het geluk
een morfinist te zijn

Hans Fallada bij Uitgeverij Cossee

Alleen in Berlijn

Wat nu, kleine man?

De drinker

In mijn vreemde land. Berichten uit de gevangenis, 1944

Een waanzinnig begin

Over Hans Fallada

Anne Folkertsma – *Hans Fallada. Alles in mijn leven*

komt terecht in een boek

Hans Fallada

Zakelijk bericht over het geluk
een morfinist te zijn

Vertaald door
Anne Folkertsma

Cossee
Amsterdam

Zakelijk bericht over het geluk
een morfinist te zijn

Het was in die rottijsd in Berlijn, toen ik helemaal te gronde ging aan morfine.

Een paar weken was het goed gegaan: ik had een grote partij benzine, zoals we het gif onder elkaar noemden, te pakken gekregen en was verlost van de grootste zorg van de morfinist, de zorg over een tekort. Naarmate mijn voorraad verder op zijn eind liep, was ik steeds meer gaan gebruiken, ik wilde nog één keer helemaal van de wereld zijn en dan – niets meer. Want ik moest toch ooit een nieuw leven beginnen, ik moest en zou de plotselinge ontwenning zelf doorzetten – zulke genezingen bestonden.

Maar toen ik die ochtend wakker werd, oog in oog met het niets, besepte ik dat ik koste wat

kost aan morfine moest komen. Mijn hele lichaam was in de ban van martelende onrust, mijn handen trilden, ik werd gekweld door een helse dorst, een dorst die niet alleen in mijn mondholte maar in elke afzonderlijke cel van mijn lichaam leek te zitten.

Ik pakte de telefoon en belde Wolf. Ik liet hem niet aan het woord komen, maar fluisterde meteen met kwijnende stem: ‘Heb jij nog benzine? Kom gauw! Ik kan niet meer!’

En met een zucht van verlichting zonk ik terug in de kussens. Een intens, plechtig gevoel van verlossing, een voorvoelen van naderend genot ontspande mijn geteisterde lichaam: Wolf komt met een taxi, ik zet de spuit – ik voel de naald mijn lichaam binnendringen en dan is mijn leven mooi.

De telefoon ging, het was Wolf, die zei: ‘Waarom hang je meteen op? Ik kan je geen benzine brengen, ik heb zelf niks meer. Moet vandaag op jacht.’

‘Eén spuit, één enkele spuit maar, anders ga ik eraan, Wolf.’

‘Maar ik heb zelf niks.’

‘Je hebt wél wat. Ik weet zeker dat je wat hebt.’

‘Echt niet, erewoord.’

‘Ik hoor aan je stem dat je net hebt gespoten. Je bent helemaal van de wereld.’

‘Voor het laatst vannacht om één uur.’

‘En ik al niet meer sinds gisteravond elf uur. Kom gauw, Wolf.’

‘Maar dat heeft geen zin. Kom liever met mij mee. Ik weet een betrouwbare apotheek. Pak een taxi, we zien elkaar om negen uur op de Alexanderplatz.’

‘Laat je me niet zitten? Zweer het!’

‘Lul niet, Hans. Negen uur op de Alexanderplatz.’

Ik sta langzaam op, het aankleden begint me zwaar te vallen, mijn slappe leden blijven trillen, het gevoel van rust is vervlogen, mijn lichaam gelooft niet langer dat ik het morfine zal kunnen bezorgen.

Ik zie toevallig in de almanak dat het vandaag een ongeluksdag is. Dan zijg ik neer in mijn luie stoel en barst in tranen uit. Ik lijd verschrikkelijk, heb het gevoel dat ik vandaag nog veel erger zal moeten lijden, en ik voel me zo slap. Ach, kon ik maar sterven! Maar ik weet al lang dat ik te laf ben om te sterven, ik zal moeten

volhouden, mij blijft niets anders over dan me huilend voor het noodlot op de grond te laten vallen en het te smeken mij te ontzien.

Dan komt mijn verhuurster langs en ze zegt iets, vermoedelijk iets troostrijks, maar ik blijf huilen, wimpel haar alleen af met mijn hand. Ze praat gewoon door en langzaam begrijp ik dat ik afgelopen nacht met mijn sigaret opnieuw schroeigatjes in het beddengoed heb gemaakt. Ik schuif haar wat geld toe en aangezien ze zwijgend de kamer uit loopt zal het wel voldoende zijn.

Maar ik vertrek nog steeds niet, hoewel de klok bijna op negen uur staat, ik kijk naar de koffie die ik heb ingeschonken, bedenk dat koffie vergif is en ik denk: koffie jaagt de hartslag op. Er zijn veel mensen aan gestorven, honderden, duizenden mensen. Cafeïne is een sterk gif, zeker vrijwel even sterk als morfine. Dat ik dat nooit eerder heb bedacht! Cafeïne helpt vast.

En ik sla één, twee koppen koffie achterover, blijf even zitten, staar voor me uit en wacht af. Ik zou het willen loochenen, maar zie al gauw in dat ik mezelf weer iets heb wijsgemaakt, mijn maag weigert de slappe koffie binnen te hou-

den, en dat wist ik al voordat ik hem dronk. Ik ril over mijn hele lichaam, het koude zweet breekt me uit, ik moet opstaan, schok van de krampen en dan komt golf na golf de gal omhoog. 'Dit is de dood,' fluister ik, terwijl ik met matte blik voor me uit staar.

Na een tijdje voel ik me iets beter, zodat ik weer kan gaan en staan, ik leg de laatste hand aan mijn toilet, loop naar buiten en vind een taxi. Wolf komt ook nooit op tijd.

2

Inderdaad, hij zit nog te wachten. Ik zie meteen dat hij ook naar morfine snakt, zijn pupillen zijn sterk vergroot, zijn wangen ingevallen en zijn neus priemt naar voren.

Hij blijkt de recepten die hij voor de apotheken nodig heeft nog te moeten vervalsen, hij had er de rust niet voor, al deed hij thuis even langzaam als ik. Maar hij heeft zijn koffertje bij zich en kan zich in de apotheek voordoen als morfineverslaafde op doorreis naar een sanatorium. Hij is geen groentje meer, vervalst geen

Berlijnse recepten die telefonisch gecontroleerd kunnen worden.

We gaan naar het postkantoor en schrijven een tiental recepten. We werpen een kritische blik op ons eigen handschrift en vernietigen drie recepten die niet genoeg op de hanenpoten van een dokter lijken.

Dan spreken we af in welke wijk we op jacht gaan. Omdat de betrouwbare apotheek van Wolf in het oosten van de stad ligt gaan we vandaag in het oosten op jacht, al maken we in het westen natuurlijk meer kans. Want de rijkere inwoners daar kunnen zich natuurlijk eerder zo'n kostbare ondeugd als morfinisme permitteren dan de arbeiders uit het oosten, dus zijn de apothekers in het westen intussen aan klanten zoals wij gewend.

We nemen een taxi. Vlak voor de volgende apotheek verzoekt Wolf de taxi te stoppen en hij strompelt er ziek en ellendig heen. Ik leun achterover. Wolf heeft 'morfineoplossing' opgeschreven, hij zal een kwartiertje moeten wachten.

Over een kwartiertje heb ik benzine! Het is hoog tijd, mijn krachten nemen af, ik heb ver-